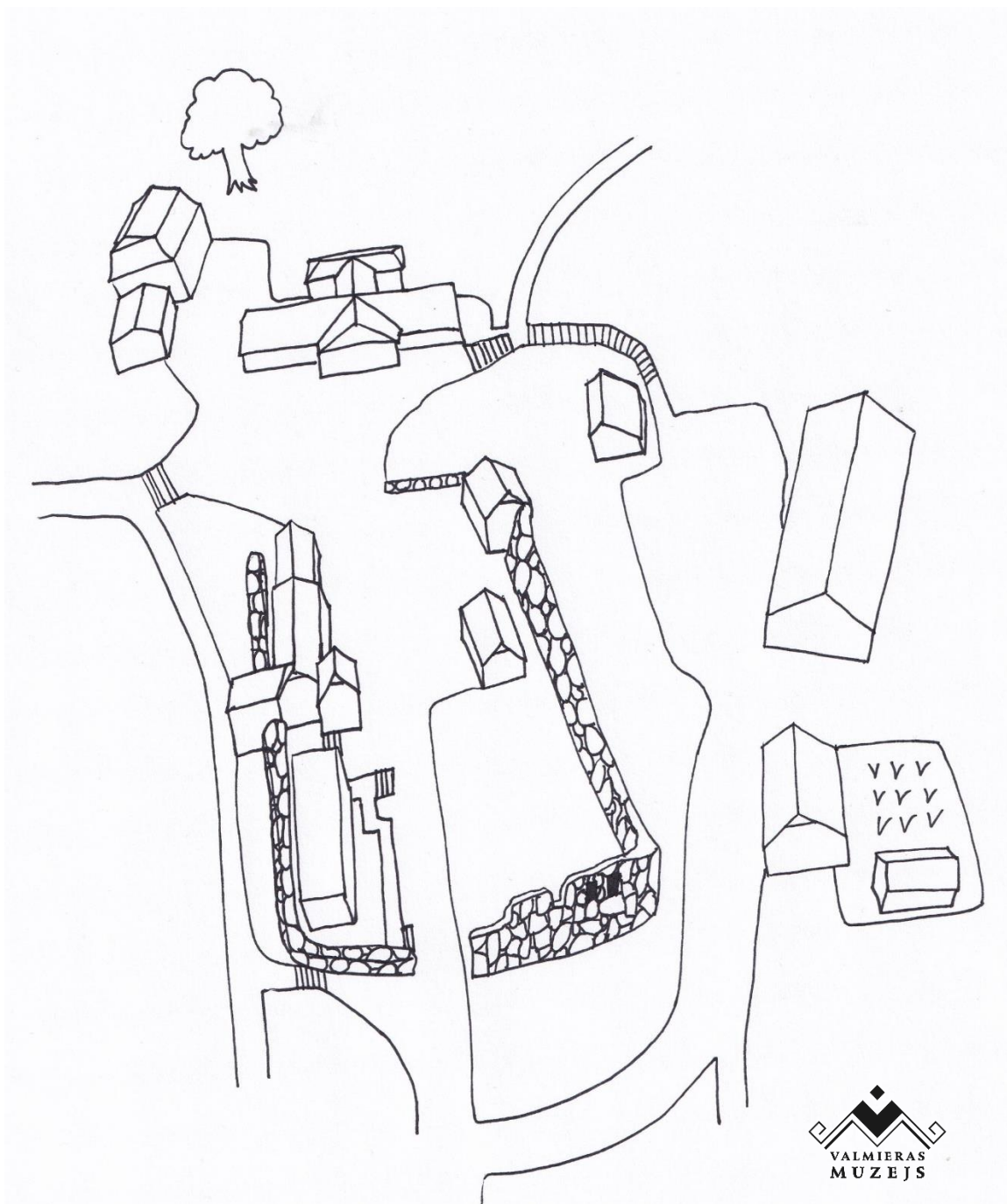

Valmieras muzeja darbības un attīstības stratēģija 2025.-2034.

Saturs

Saturs	2
Ievads	3
1. Muzeja raksturojums, tā loma sabiedrībā	3
1.1. Darbības pilnvarojums	4
1.2. Misija, vīzija un vērtības.....	4
2. Pašreizējās situācijas raksturojums.....	7
2.1. Pārskata periodā sasniegtie rezultāti	8
2.2. Mērķauditorija	13
2.3. Muzeja darbības spēju izvērtējums.....	15
3. Stratēģiskā daļa	24
3.1. Politikas mērķi	25
3.2. Prioritātes, mērķi un sagaidāmie darbības rezultāti.....	25
4. Stratēģijas ieviešanas uzraudzība.....	35
5. Stratēģijā un pielikumos izmantoto saīsinājumu skaidrojums	37

Ievads

Valmieras muzeja darbības un attīstības stratēģija 2025.-2034.gadam ir muzeja ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka muzeja **vērtības**, turpmākajos 10 gados sasniedzamos **mērķus**, **prioritāros uzdevumus** un **rīcības** to sasniegšanai.

Stratēģija sastāv no INFORMATĪVĀS daļas, kas ietver muzeja darbības un situācijas raksturojumu, STRATĒĢISKĀS daļas, kurā definēti galvenie mērķi, prioritātes, uzdevumi, un pielikumiem – Krājuma, Pētniecības un Komunikācijas politikām, kuros detalizēti definēti galvenie muzeja darbības pamatvirzieni un sabiedrības aptauju rezultātu kopsavilkumiem.

Muzeja attīstības stratēģijas izvērtēšana uzsākta 2020.-2022.gadā, analizējot dažādu kultūras nozaru iespējas, Valmieras pilsētai iesaistoties Eiropas kultūras galvaspilsētas titula iegūšanā. Jaunas stratēģijas izstrāde uzsākta 2023.gadā, darbojoties vienlaikus ar Valmieras novada plānošanas dokumenta "Kultūras attīstības stratēģija 2024.-2030." izstrādes norisēm, ievērojot diskusijās izteiktos kultūras nozares speciālistu un ekspertu ieteikumus. Muzeja stratēģijas izstrādi vadīja Valmieras muzeja Vadošo speciālistu darba grupa, iesaistījās Valmieras muzeja un citu novada muzeju darbinieki, tās atsevišķu mērķu un uzdevumu precīzai definēšanai izzināts dažādu sabiedrības organizāciju un mērķgrupu viedoklis. Notikušas vairākkārtējas iedzīvotāju aptaujas, aptaujātas arī sabiedrības mazākaizsargātās grupas.

Stratēģijas izstrādē ņemta vērā sasaiste ar Latvijas Republikas kultūrpolitikas pamatnostādņiem, muzeja nozares darbu reglamentējošiem likumdošanas dokumentiem, reģiona un Valmieras novada attīstības plānošanas dokumentiem. Izstrādājot stratēģiju, ņemts vērā muzeja juridiskais statuss, finanšu un personāla resursi.

Stratēģija ir turpinājums Valmieras muzeja plānošanas dokumentam "Valmieras muzeja darbības un attīstības stratēģija 2016.-2025.gadam" (apstiprināta ar Valmieras pilsētas pašvaldības 29.10.2015. domes lēmumu Nr.396, protokols Nr.11, 26.&), lai nodrošinātu Valmieras muzeja ilgtermiņa attīstības nepārtrauktību.

Stratēģijas pielikumos pievienotās muzeja darbības pamatvirzienu politikas (krājuma darbs, pētniecības darbs, muzeja komunikācija), saskaņā ar Valmieras muzejā noteikto kārtību tiek aktualizētas vismaz vienu reizi piecos gados, esošais laika ietvars 2025.-2030. saskaņots ar VN Kultūras stratēģijas laika ietvaru.

1. Muzeja raksturojums, tā loma sabiedrībā

Kopš 2021.gada administratīvi teritoriālās reformas Valmieras muzejs ir Valmieras novada kultūras iestāde. Muzeja attīstību ietekmē tā atrašanās vieta Valmierā. Tas ir novada administratīvais centrs, viena no Latvijas valstspilsētām ar apkārtesošu aktīvu apdzīvojuma struktūru. Nodrošinot materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu, attīstot Valmieras muzeja un vecpilsētas kultūrvidi, iesaistot sabiedrību vēstures procesu interpretācijā, muzejs iekļaujas novada dinamiskajā

kultūras, izglītības un sabiedrības dzīvē. Muzejs sniedz daudzveidīgus kultūras pakalpojumus Valmieras pilsētā un novada teritorijā, kā arī apkārtējos novados.

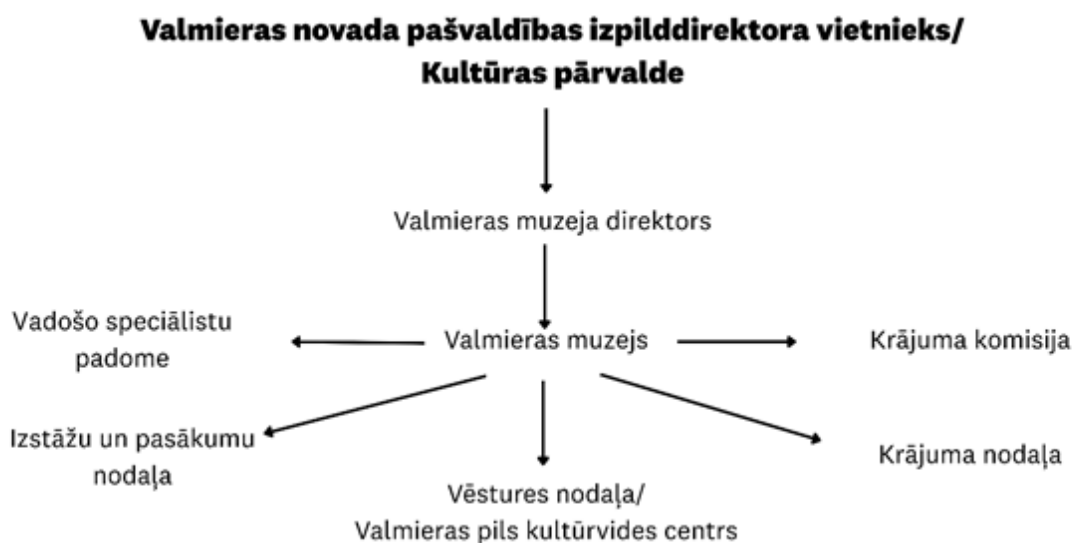
Valmieras muzeja darbībā un pakalpojumu attīstībā svarīga nozīme ir arī tam, ka teritorijā atrodas valsts aizsargāts kultūras mantojuma objekts “Valmieras viduslaiku pils”, kura infrastruktūra un pils vide tiek iesaistīta muzeja pakalpojumu saturā.

1.1. Darbības pilnvarojums

Valmieras novada pašvaldības iestāde “Valmieras muzejs” ir Valmieras novada pašvaldības domes izveidota iestāde, kas saskaņā ar nolikumu (apstiprināts ar VNP domes 19.08.2021. lēmumu Nr.188, ārkārtas sēdes protokols Nr.8, 2.&) īsteno likuma “Par pašvaldībām” noteikto pašvaldības autonomo funkciju rūpēties par kultūru, sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un tautas jaunrades attīstību, valsts kultūrpolitikas pamatnostādņu realizēšanu muzeju nozarē, iegūst, uzkrāj, saglabā, pēta, popularizē un eksponē materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu, sekmējot kultūrvides attīstību un daudzveidīgu pakalpojumu pieejamību.

Muzejs atrodas Valmieras novada Kultūras pārvaldes pārraudzībā. Muzeja darbu, nodrošinot tā nepārtrauktību, lietderību un tiesiskumu, organizē Muzeja direktors, kurš rīkojas saskaņā ar darba līgumu un amata aprakstu, atbilstoši normatīvo aktu un iestādes nolikuma prasībām.

Muzeja pārvaldības struktūra:

1.2. Misija, vīzija un vērtības

Jaunajam plānošanas periodam Valmieras muzejs definējis sekojošu **misiju**:

Valmieras muzeja misija ir saglabāt un pētīt Valmieras pilsētas un novada vēsturi, vācot daudzveidīgas kultūrvēstures liecības no senatnes līdz mūsdienām. Muzejs veicina sabiedrības

iesaisti kultūras procesos, nodrošinot piekļuvi kultūras mantojumam, attīstot prasmes un stiprinot nacionālo lepnumu.

Vīzija

Satikšanās vieta – Valmieras muzejs

Valmieras muzejs jau šobrīd ir kļuvis par tikšanās vietu dažādām sabiedrības grupām, veidojot kultūrtelpu, vidi, saturu un aktivitātes, kas, balstoties uz kultūras mantojumu un vēstures procesu pētniecību, veicina savstarpēju sapratni, sadarbību un dialogu.

Muzejam ir nozīmīga un pastāvīga vieta Valmieras novada pašvaldības komunikācijā, liela daļa vietējās un ārvalstu delegācijas, ko uzņem pašvaldība, ir viesi Valmieras muzejā. Muzejs piedāvā tiem ar izziņu saistītus pakalpojumus (ekspozīcija “de Woldemer”, Izstāžu nama piedāvājums, ekskursijas), kā arī muzejvidi – telpas un ārtelpu ar augstu vietas kvalitāti, kā komunikācijas lokāciju dažādiem pasākumiem (tikšanās, LR un ārvalstu politisku un kultūras personību vizītes, tīklošanās pasākumi, semināri, darba grupu sanāksmes). 2024.gada jūlijā Valmierā viesojoties 100 Latvijas goda konsuliem no 40 valstīm, tie apmeklēja arī ekspozīciju “de Woldemer”, iepazīnās ar Valmieras pili, pilsētas vēsturi. Tas veicina muzeja atpazīstamību, stiprinot tā publisko un kultūras diplomātijas lomu, kā arī nodrošina muzeja infrastruktūrā ieguldīto investīciju atdevi.

Nākamajam plānošanas periodam noteiktie prioritārie virzieni sekmēs aizvien lielāku muzeja iesaisti kultūras mantojuma saglabāšanā, sabiedrības kultūras izziņā un patēriņā, lai Valmieras muzejs kā tikšanās vieta nav tikai fiziska lokācija, bet ir platforma, kas ar kultūras, izglītības un sabiedrisko aktivitāšu palīdzību apvieno dažādus cilvēkus un grupas, veicinot savstarpēju cieņu, izpratni un kopības sajūtu. Lai Valmieras muzejs ir vieta, kur izzināt, līdzdarboties un sarunāties.

Daudzveidīgs muzeja krājums	Muzeja daudzveidīgais krājums ir spēcīgs sabiedrības iesaistes instruments, tas piedāvā iespējas dažādām auditorijām identificēties, atspoguļot pieredzi, interpretēt procesus, reflektēt par mantojumu un vēstures notikumiem
Kvalitatīvs kultūras piedāvājums	Muzeja rīkotās izstādes, lekcijas, radošās darbnīcas un pasākumi piesaista dažādas auditorijas – bērnus, jauniešus, seniorus, ģimenes, cilvēkus ar īpašām vajadzībām, kā arī dažādu tautību un kultūru pārstāvjus. Notikumi rada iespēju cilvēkiem satikties, apmainīties viedokļiem un kopīgi piedzīvot kultūru
Izglītība un sadarbība	Skolu programmas, semināri, zinātniskie lasījumi, vēstures stundas, tematiskās ekskursijas ne tikai izglīto, bet arī saliedē sabiedrību. Skolēni, studenti, skolotāji, vēstures interesenti, pētnieki, sabiedrība var tikties kopīgās nodarbībās un pasākumos, veidojot savstarpēju izpratni un sadarbību
Kopienas centrs	Muzejs ir vieta, kur vietējie iedzīvotāji tiekas, lai apspriestu sabiedrībai nozīmīgus jautājumus par kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu, vēstures procesiem, vai pilsētas un novada attīstību. Šādas tikšanās veicina pilsonisko līdzdalību un kopienas sajūtu
Starppaaudžu dialogs	Valmieras muzejs, stāstot par pagātņi, ļauj dažādu paaudžu cilvēkiem dalīties pieredzē. Vecāki un vecvecāki var kopā ar bērniem apmeklēt muzeju un dalīties savos atmiņu stāstos, veicinot sapratni starp paaudzēm
Pieklūstamība un atvērtība	Muzejs ir fiziski pieejams visiem, nodrošinot telpu un ārtelpas vides pieklūstamību cilvēkiem ar dažādiem traucējumiem. Tas ir informatīvi pieejams, piedāvājot izziņu dažādās valodās. Muzejs un teritorija veido iekļaujošu vidi, kurā ikviens jūtas gaidīts

Valmieras muzeja darbības pamatvērtības

2. Pašreizējās situācijas raksturojums

Valmieras muzejs savu darbību veic ainaviski skaistā vietā Valmieras vecpilsētas teritorijā, Valmieras viduslaiku pils iekšpagalmā izvietotajās četrās ēkās un vienā ēku kompleksā *Vecā aptieka*

(Valmieras pils kultūrvides centrs, ko veido četras kopā sabūvētas vēsturiskās ēkas un 2022.gadā jaunbūvētais stikla apjoms) un divās vēsturiskās ēkās ārpus mūriem Gaujas krastā, kuru pagalmā iekārtots baroka tipa dārzs ar garšaugiem un ārstnieciskiem augiem. Teritorijas telpisko kvalitāti papildina Gaujas krasts ar pilsētas panorāmu un Sv. Sīmaņa baznīca. Pārskata periodā muzeja un teritorijas infrastruktūras attīstībā ieguldītas apjomīgas investīcijas, lai nodrošinātu piekļūstamību un pilnveidotu muzeja sniegto pakalpojumu kvalitāti. Izveidota laikmetīga ekspozīcija “de Woldemer” (daļa atrodas arī ārtelpā), kas aicina uz interesantu laika pavadīšanu gan bērniem, gan pieaugušajiem, nodrošinot pieejamību piecās valodās.

Ekspozīcijas recepcijā izvietots arī Tūrisma informācijas centrs, tā darbu nodrošina Tūrisma pārvaldes darbinieks, sniedzot tūrisma informāciju un iespēju iegādāties suvenīrus.

Daudzveidīgus pakalpojumus nodrošina VM Izstāžu nams (mākslas, vēstures un kolekciju izstādes), cokolstāvā ekspozīcija-atklātais krājums “Mājā un sētā”, ārtelpas izstādes un pasākumi, garšaugu dārzs un vides izstādes dārzā, Maršnera ēkas cokolstāvā trīs vasaras mēnešus tiek izveidots speciāls piedāvājums ģimenēm un bērniem, ar īpašu dizainu un iesaistes iespējām interpretējot profesionālo mākslas vēstījumu, uzrunājot tieši šo mērķgrupu. Konsultatīvos pakalpojumus sniedz Novadpētniecības un apmeklētāju apkalpošanas centrs, attīstot sabiedrības iesaisti un prasmes pētniecībā un vēstures interpretācijā.

Muzeja teritorijā viena ēka ir iznomāta, nodrošinot ēdināšanas pakalpojumus vecpilsētas un muzeja apmeklētājiem.

2.1. Pārskata periodā sasniegtie rezultāti

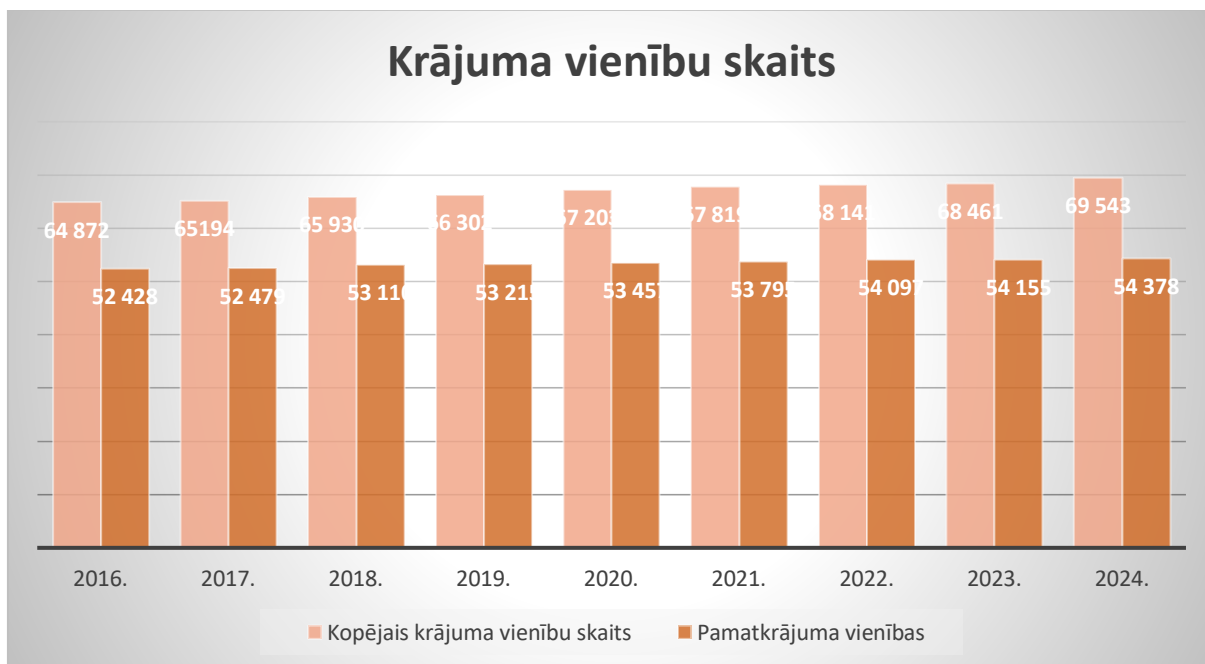
Iepriekšējā muzeja akreditācija notika 2015.gadā, muzejam iegūstot akreditāciju uz 10 gadiem. Akreditācijas komisijas norādījumi ir izpildīti:

N.p.k.	Ieteikums	Izpilde
1.	Novērst neprecizitāti Nolikuma 1.11.punktā.	Nolikums apstiprināts ar VNP domes 19.08.2021. lēmumu Nr.188, ārkārtas sēdes protokols Nr.8, 2.&.
2.	Pabeigt krājuma glabāšanas topogrāfiskās sistēmas izveidi un visās krātuvēs izvietot topogrāfiskās norādes.	Esošajās krātuvēs sistēma ir izveidota. 2024.g. izveidotajā krātuvē L0-4 norādes tiek izvietotas 2025.g. laikā
3.	Krājuma pieņemšanas aktos dāvināto priekšmetu finansiālo novērtējumu norādīt kā “vērtība”.	Kopš 2017.g. pieņemšanas aktos tiek lietots formulējums “vērtība”.
4.	Priekšmetu novietojumu norādīt Muzeja kartotēkās un elektroniskajās datubāzēs.	Norādes par topogrāfiju, priekšmetu vērtību un veiktajām esības pārbaudēm tiek ievietotas digitālajā kartotēkā.
5.	Esības pārbaudžu aktos precīzi norādīt priekšmetus, kuru fiziskā saglabātība ir pasliktinājusies. Esības pārbaudžu aktiem pievienot pārbaudīto priekšmetu sarakstu.	Norāde izpildīta. Pārbaudīto priekšmetu saraksts tiek glabāts elektroniskā formātā, tā nodrošinot datu ērtu meklēšanu.

6.	Apsvērt iespēju korigēt Muzeja misiju, lai skaidrāk atklātu Muzeja sociāli draudzīgo attieksmi pret esošajiem un potenciālajiem apmeklētājiem.	Jaunais misijas formulējums definēts VM darbības un attīstības stratēģijā 2025.-2034.
----	--	---

Ir paveikti VM 2015.-2025.gadam uzstādītie prioritārie sekojošie uzdevumi:

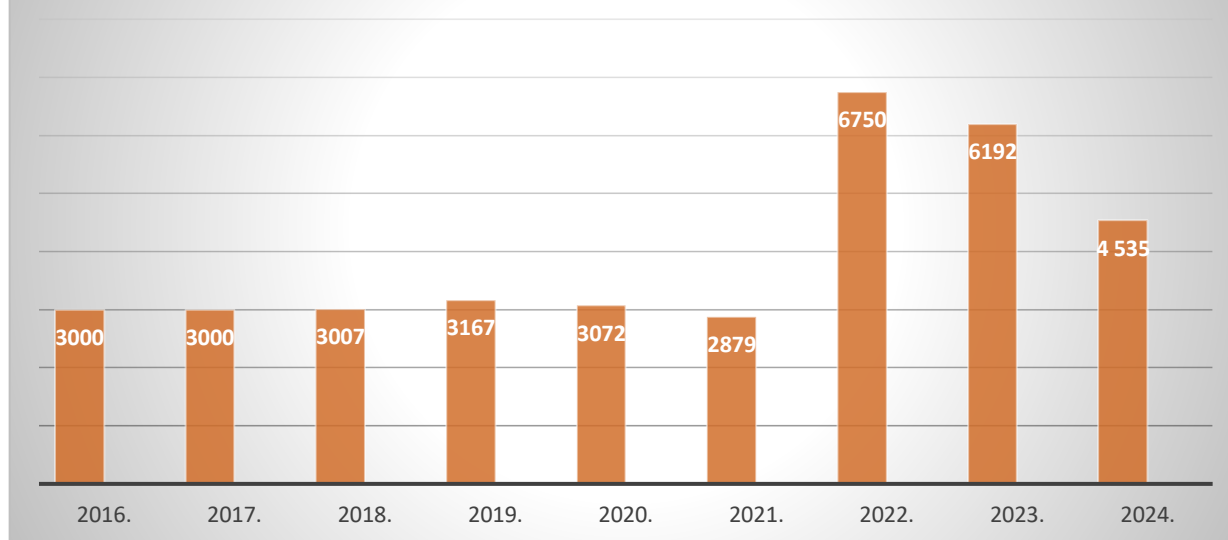
- 1) optimizēti krājuma glabāšanas apstākļi (izveidota ekspozīcija-atklātais krājums “Mājā un sētā”, labiekārtotas glabātuves Pilskalna ielā 2 (palīgēkas 1. stāvs) un pamatēkā, Bruņinieku ielā 4 (etnogrāfisko priekšmetu kolekcijas klētī), Bruņinieku ielā 3/3 (mākslas kolekcija);
- 2) pilnveidota muzeja krājuma digitālā datubāze, papildināts muzeja krājums, uzsākta tā izvērtēšana;

- 3) intensificēta krājuma priekšmetu restaurācija (gatavojot jauno ekspozīciju “de Woldemer” un citus piedāvājumus – vairāk nekā 700 priekšmeti, katru gadu tiek restaurēti vairāki mākslas priekšmeti);
- 4) 2021.gadā, mainoties ilggadējai Krājuma nodaļas vadītājai, uzsākta pilna krājuma esības pārbaude;

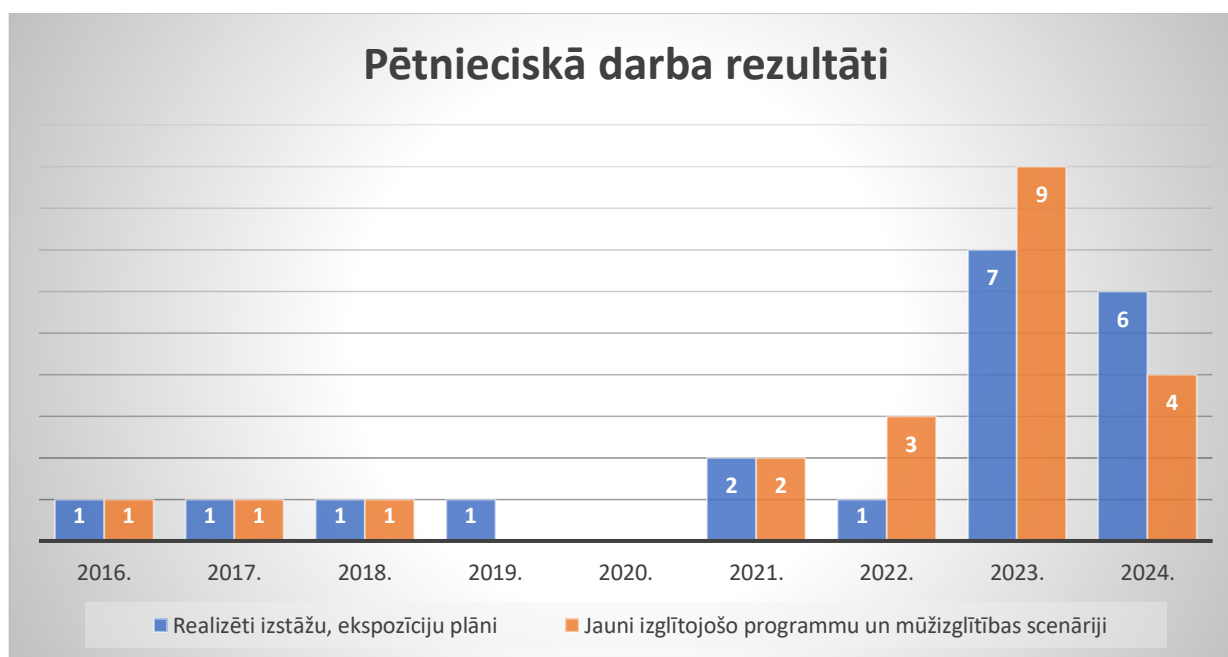
Vienlaikus, veicot esības pārbaudes, uzsākta krājuma inventarizācija, lai izvērtētu muzeja kolekciju kvalitāti, to potenciālās izmantošanas iespējas. Pēdējos 3 gados process ir intensificēts.

Pārbaudīts esības pārbaudēs

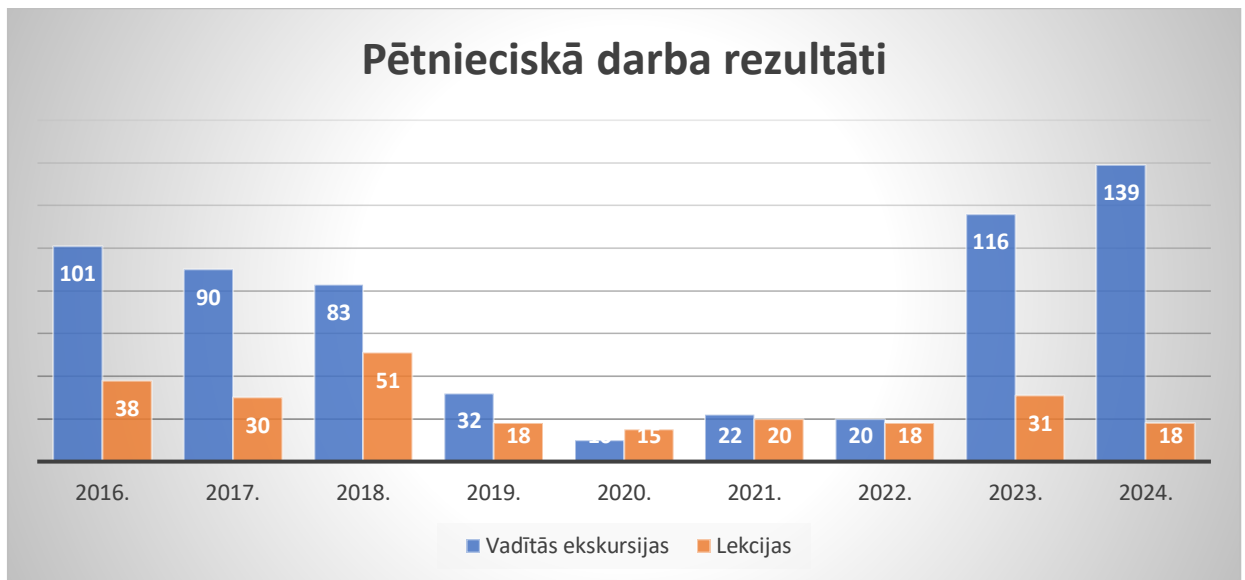

5) balstoties uz pētnieciskā darba rezultātiem, tiek nodrošināti daudzveidīgi pakalpojumi ar mūsdienīgu saturu (ekspozīcija “de Woldemer”, mākslas izstādes, vides un ārtelpas izstādes, tematiskie pasākumi, semināri, Jauno vēsturnieku zinātniskie lasījumi, izglītojošās programmas bērniem);

Pētnieciskā darba rezultāti

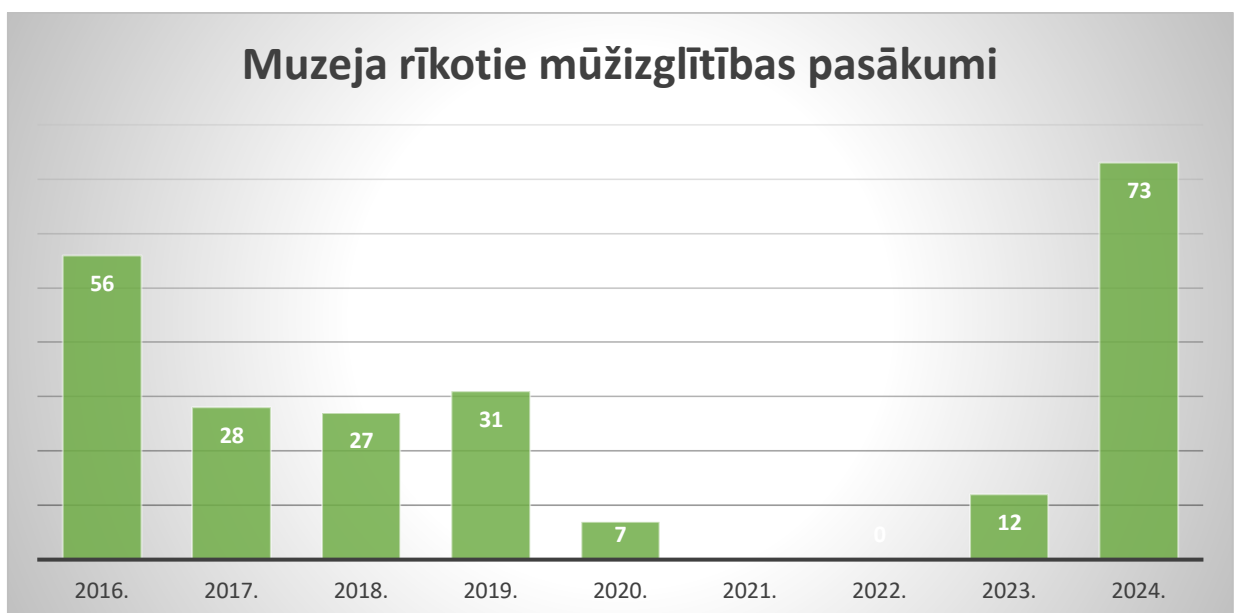

Piedāvājuma kvalitātes un kvantitātes nodrošināšanai svarīgs arī pieejamais iekšējais un ārējais finansējums.

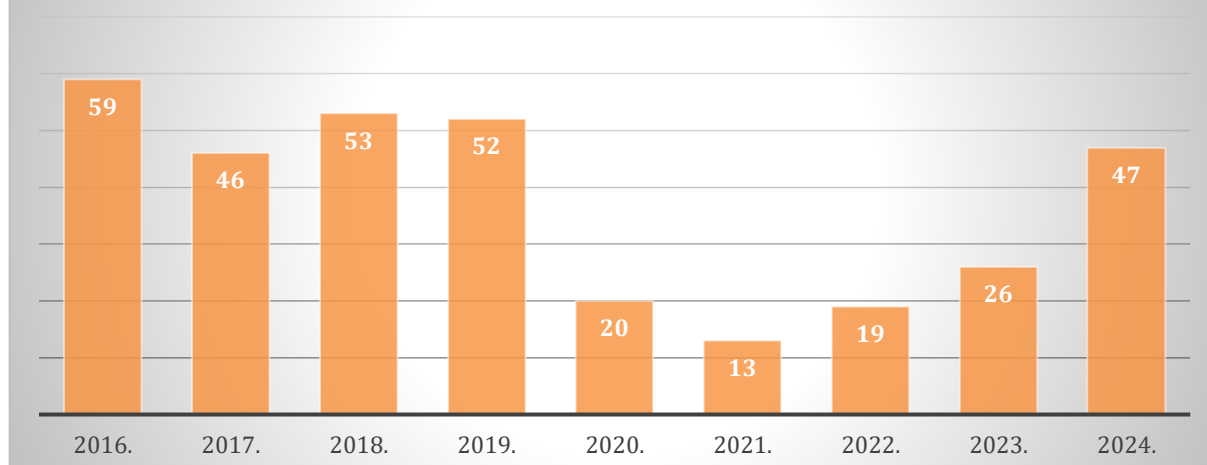

Muzejam svarīgi nodrošināt pakalpojumus un piedāvājumu, kas balstīts pētniecībā, tai pat laikā izvēloties iespējami efektīvākus integrētos saziņas līdzekļus ar interesentiem. Aptauju rezultāti un tiešā komunikācija ar muzeja interesentiem, liecina, ka sabiedrību joprojām interesē tādas klasiskas muzeju piedāvājuma formas kā ekskursijas, lekcijas, tematiski pasākumi. Piemēram, lielākā daļa lekcijas tematiski tiek sagatavotas, ievērojot tieši sabiedrības pieprasījumu.

6) muzejs veiksmīgi nodrošina prasmju un zināšanu pārneses pasākumus pieaugušajiem, iesaistot daudzas sabiedrības grupas gan pašu rīkotajos mūžizglītības pasākumos, gan sadarbojoties ar citām VNP iestādēm un struktūrvienībām, NVO, izglītības un kultūras iestādēm;

Tematiskie pasākumi

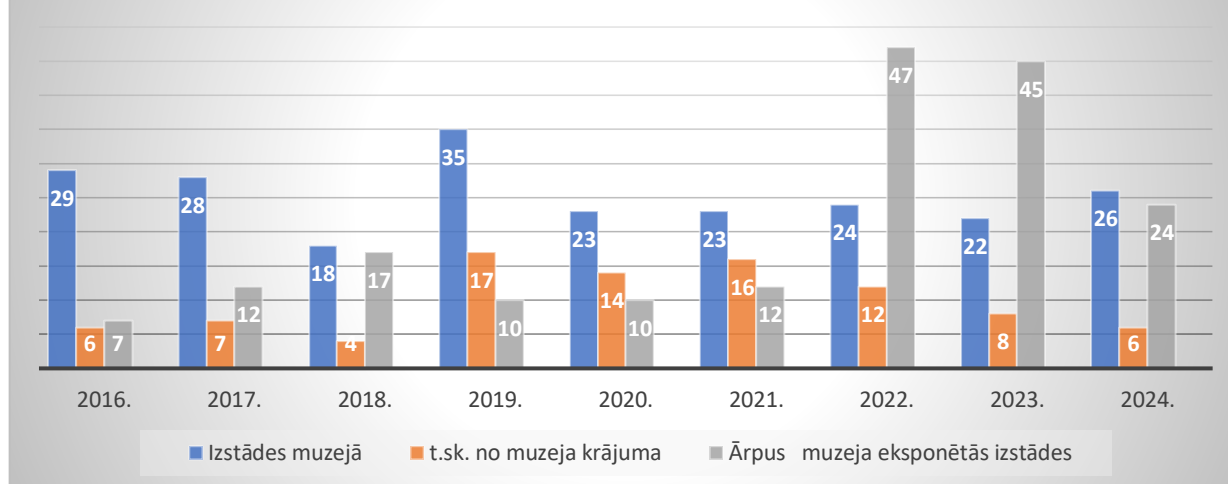

7) VM aktīvi veic izstāžu darbību visā Valmieras novada teritorijā, kā arī sniedz izstāžu pakalpojumus Valkas, Cēsu, Smiltenes novadā, stiprinot reģionālo lomu;

VM aktīvi veido sadarbības tīklojumu ar VNM, kultūras mantojuma objektiem, kā arī ar muzejiem Vidzemes reģionā kopīgu pētniecisko pasākumu veidošanā, izstāžu nodrošināšanā un konsultatīvos jautājumos par kultūrvēstures procesiem.

VM piedāvājumā ir vairāki ilggadīgi pasākumi, kas ieguvuši arī starptautisku atpazīstamību. 2024.gadā jau 10 reizi notika Jauno vēsturnieku zinātniskie lasījumi, pakāpeniski vēstures izziņas procesā iesaistot ne tikai Baltijas valstu jaunos pētniekus, bet arī pētniecības resursus no vēl citām Eiropas valstīm. Piemēram, nemateriālā kultūras mantojuma veicināšanas pasākums Simjūda tirgus (no 1996.gada), vienlaikus piedāvā cilvēkiem vienkāršas, saistošas lietas, kur iesaistīties un vairo dzīvesprieku.

Izstādes

8) kvalitatīvas kultūrvides veidošanai Valmieras vecpilsētā un Valmieras viduslaiku pils teritorijas integrēšanai kultūras piedāvājumā, veikti nozīmīgi pasākumi infrastruktūras attīstībā un satura piedāvājumā.

Valmieras muzeja ekspozīcija “de Woldemer” (dizaina birojs “H2E”) prestižajā “The One Club for Creativity” konkursā “ADC Awards” ieguva īpašo nopelnu balvu kategorijā “Izstāžu dizains/ Muzeja ekspozīcija”. Konkursā “Eksporta un inovācijas balva 2023” ekspozīcija saņēma balvu kategorijā “Eksportspējīgākais jaunais tūrisma produkts” biedrību, nodibinājumu, plānošanas reģionu vai pašvaldības iestāžu grupā. Ekspozīcija tika iekļauta Latvijas Muzeju biedrības “Gada balvas 2024” laureātu vidū. Ekspozīcijas ēkas jaunais apjoms “Latvijas Būvniecības gada balvas 2023” nominācijā “Jaunbūve – sabiedriska ēka” ieguva 1.vietu. Skatē “Gada labākā būve Latvijā 2023” kultūrvides centrs ieguva 3.vietu nominācijā “Restaurācija”. Valmieras muzeja ekspozīcija “de Woldemer” saņēmusi Kultūras mantojuma pieejamības balvu 2024 nominācijā “Uzdrīkstēšanās”. Tā ir nodibinājuma “Invalidu un viņu draugu apvienības “Apeirons”” sadarbība ar Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi atzinība par kultūrvēsturisku ēku pieejamību.

2023.gadā ekspluatācijā nodots jaunais objekts ekspozīcija “de Woldemer” un Valmieras pils kultūrvides centrs. Tā semināru telpa tiek izmantota kā muzeja izglītojošo pasākumu klase un kalpo arī kā tikšanās un diskusiju telpa kopienām un institūcijām. Katru gadu šeit notiek vairāk nekā 80 dažādi sabiedrības iesaistes pasākumi.

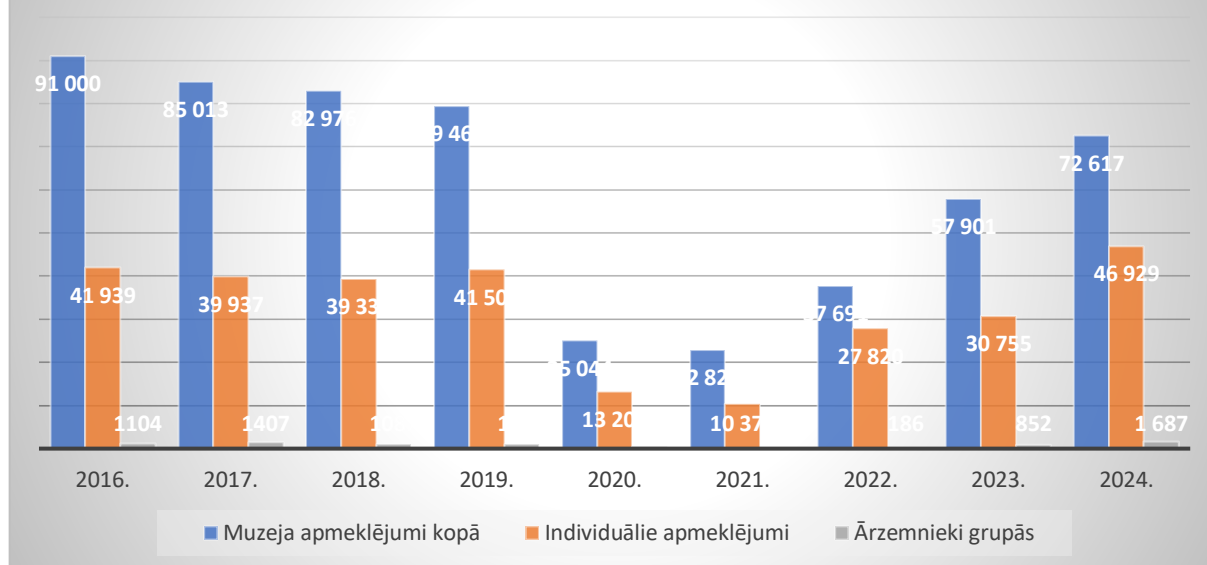
No 2015.-2025. stratēģijā izvirzītajiem uzdevumiem nav īstenots:

- 1) atklātās krātuves-kolekciju mājas “Valteru namiņš” darbības stratēģijas ieviešana, jo neizdevās piesaistīt ES fondu finansējumu sagatavotajiem projektiem;
- 2) īstenojot apjomīgus krājuma pārvietošanas un optimizācijas pasākumus, apmācot jaunos darbiniekus, mainoties personālam Krājuma nodaļā, līdz galam pilnā apjomā nav pabeigti atsevišķi digitālās komponentes pasākumi, lai nodrošinātu pēc iespējas lielāku krājuma pieejamību (detalizācija Krājuma politikā).

2.2. Mērķauditorija

Valmieras muzejs ikdienas darbā savās komunikācijas, izglītības un izstāžu aktivitātēs pievērš uzmanību daudzām mērķauditorijām. Gatavojot stratēģiju nākamajam plānošanas periodam, tās ir aptaujātas gan kopumā, gan izvēloties kādu specifisku mērķauditoriju, lai muzejs sasniegtu savus mērķus – piemēram, nodrošinātu piekļūstamību ēkām un telpām (seniori, cilvēki ar invaliditāti), palielinātu apmeklētību (izglītības iestāžu audzēkņi), izglītotu sabiedrību vai piesaistītu noteiktas kopienas. Mērķauditorijas tiek segmentētas, tas ļāvis veidot efektīvāku mārketingu, piedāvāt piemērotāku saturu dažādām grupām, labāk izmantot resursus, veicinājis sabiedrības iesaisti un atgriešanos.

Valmieras muzeja apmeklētāju skaits

Muzejs definējis sekojošas mērķauditorijas, kurām veido kultūras piedāvājumu:

1. Skolēni un studenti

- **Vecuma grupas:** pamatskolēni, vidusskolēni, augstskolu studenti.
- **Mērķis:** izglītēt, radīt interesi par vēsturi, zinātni, mākslu utt.
- **Pakalpojumi:** skolu ekskursijas, mācību programmas, interaktīvas nodarbības, pirmās skolas dienas akcijas.

2. Ģimenes ar bērniem, pirmsskolas iestāžu izglītojamie

- **Vajadzības:** draudzīga vide bērniem, interaktīvi eksponāti, izklaidējoša pieeja izglītībai.
- **Pakalpojumi:** tematiskās izstādes, pasākumi, bērnu stūrīši, radošās darbnīcas.

3. Seniori

- **Intereses:** kultūras mantojums, vēsturiska perspektīva, mierīga vide, pieejamības risinājumi.
- **Pakalpojumi:** ekskursijas ar gida stāstījumu, īpaši tematiski pasākumi, lekcijas darba dienās, ekspozīcijas un izstādes, sarunas par vēsturi, piedāvājums garšaugu dārzā.

4. Tūristi (vietējie un ārvalstu)

- **Vajadzības:** informatīvi materiāli vairākās valodās, viegla piekļuve, suvenīri (sadarbībā ar TP).
- **Piemēri:** īsāki maršruti, tulkotas audio gida iespējas, tūrisma sezonas aktivitātes.

5. Mākslas un kultūras cienītāji

- **Intereses:** kvalitāte, autentiskums, unikāli eksponāti, radošums.
- **Pakalpojumi:** tematiskas izstādes, izglītojošas lekcijas, pasākumi ar māksliniekiem, performances.

6. Speciālisti, pētnieki, vēstures interesenti

- **Vajadzības:** piekļuve krājuma, kartotēkām, arhīviem, datubāzēm, zinātniskiem materiāliem.
- **Pakalpojumi:** pētnieciskais darbs krājumā, lasītavā, piekļuve zinātniskām publikācijām, konsultācijas, pētniecības semināri, konferences, sadarbības projekti.

7. Digitālā auditorija

- **Intereses:** virtuālās izstādes, krājuma digitālās datubāzes, sociālo mediju saturs, tiešraides.
- **Pakalpojumi:** NMKK IS, Virtuālais muzejs, Instagram un Facebook komunikācija, muzeja raidieraksti, interaktīvas tīmekļa vietnes.

Lai noteiktu mērķgrupu apmierinātību ar muzeja pakalpojumiem, kā arī potenciālo muzeja apmeklētāju intereses un vēlmes par muzeja piedāvājumu, apmeklētāju viedoklis tiek pētīts regulāri. Tas notiek, izmantojot vairākas metodes. Ikdienā viens no apmeklētāju konsultantu darba uzdevumiem ir iesaistīt apmeklētājus sarunā, noskaidrojot gan viņu viedokli par apmeklēto izstādi, ekspozīciju, gan noskaidrojot viņu vēlmes par jaunu pakalpojumu saturu. Viedokli noskaidrojam arī tematiskos pasākumos, iesaistot sabiedrību diskusijās. Valmieras novada pašvaldība, veicot ikgadējās iedzīvotāju apmierinātības aptaujas par dzīvi novadā, jautājumu lokā vienmēr iekļauj arī kultūras segmenta jautājumus. Ar noteiktu perioditāti Valmieras muzejs veic arī iedzīvotāju aptaujas interneta vidē. 2025.gadā, lai noskaidrotu Valmieras muzeja izvirzīto prioritāšu 2025.-2034.gadam un sabiedrības vēlmju saskares punktus, tādās bijušas divas: *Aptauja par sabiedrības līdzdalību pakalpojumu un norišu attīstībā Valmieras pilsdrupu teritorijā* un *Aptauja par Valmieras muzeja piedāvātajiem pakalpojumiem*. Aptaujas rezultātu kopsavilkumi pievienoti Stratēģijas pielikumos. Detalizēti komunikācijas un mārketinga virzieni atspoguļoti pielikumā pievienotajā Komunikācijas politikā.

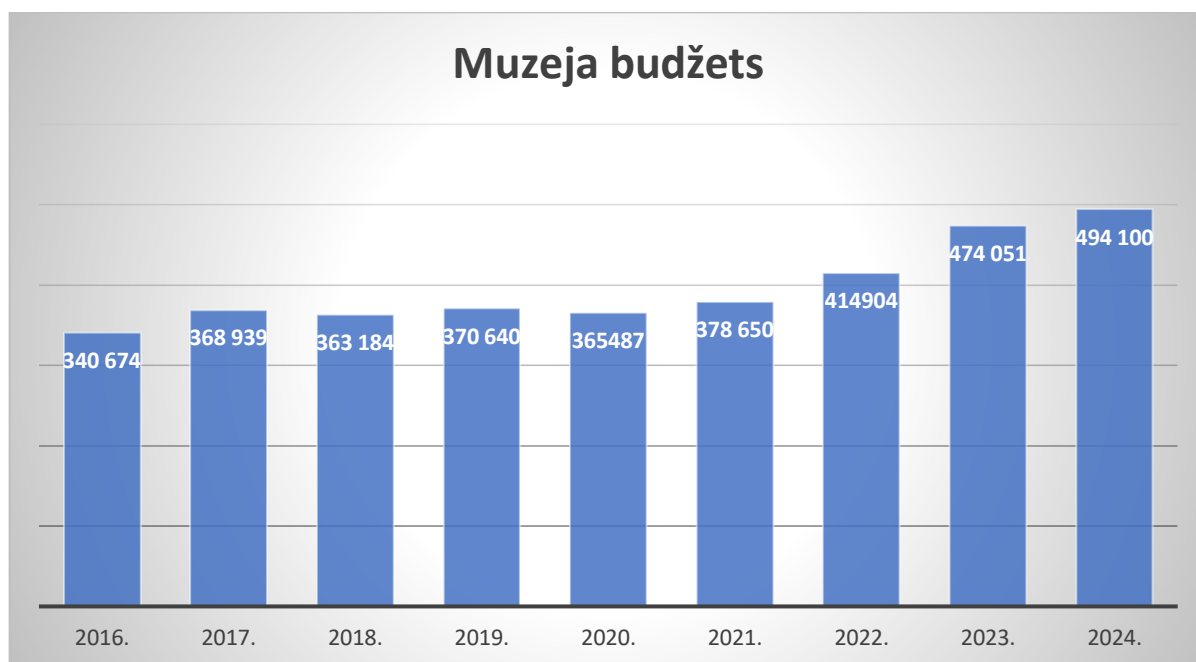
2.3. Muzeja darbības spēju izvērtējums

Muzeja ilgtspējīgu darbību nodrošina vairāki nosacījumi:

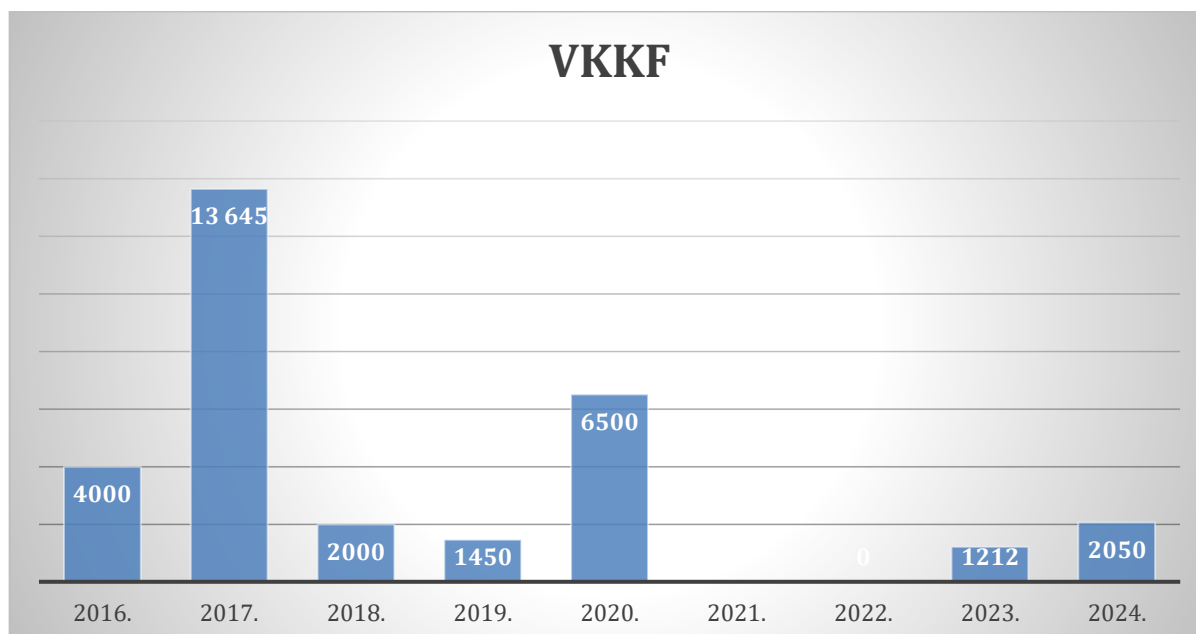
- 1) veiksmīga sadarbība ar Valmieras novada pašvaldību, rodot konceptuāli vienotus uzstādījumus par muzeja attīstības pamatvirzieniem;
- 2) pietiekams finansējums muzeja attīstībai.

Izvirzīto mērķu un uzdevumu sasniegšanai finansējuma aspekts ir svarīgs. Pārskata periodā muzeja pamatbudžets bijis ar augšupejošu dinamiku, attīstības budžets, kas ļāvis strādāt, nepārtraukti pilnveidojot muzeja infrastruktūru un pakalpojumu kvalitāti.

Valmieras pilsēta sociāli ekonomiskās attīstības programmas ietvaros plāno arī turpmākajos gados aktīvi darboties kultūras mantojuma aizsardzības un kultūras pakalpojumu dažādošanas programmās, kultūras infrastruktūras inovāciju attīstībai.

Atsevišķu pakalpojumu attīstībai muzejam izdevies piesaistīt arī finansējumu no Valsts kultūrkapitāla fonda Muzeju mērķprogrammas un Vidzemes plānošanas reģiona kultūras projektu finansējuma.

Pievienotā diagramma rāda, ka VM vēl ir papildu iespējas piesaistīt VKKF administrēto mērķprogrammu finansējumu. Pašam muzejam nav projektu speciālista, kuram būtu attīstītas prasmes projektu sagatavošanā. VKKF mērķprogrammu finansējuma piesaistei projektus gatavo

Izstāžu un pasākumu nodaļa, viens no risinājumiem ir attīstīt sadarbību projektu sagatavošanai ar Kultūras pārvaldes projektu speciālistiem.

ES fondu finansējuma piesaistei sadarbībā ar VNP Attīstības nodaļu strādā muzeja direktors. Pēdējo piecu gadu periodā Valmieras pilsētas un novada pašvaldība veikusi vairākus pasākumus Valmieras muzeja infrastruktūras un pakalpojumu attīstībai, Valmieras viduslaiku pils saglabāšanai un vides attīstībai Valmieras pils kultūrvides teritorijā, dodot iespēju veidot kvalitatīvu muzeja piedāvājuma saturu.

Projekts	Finansējums	Laiks	ES Finansē- jums	Pašvaldības finansējums	Valsts finansē- jums	
Valmieras vēsturiskā centra attīstība	SAM 5.5.1. "Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus"	08.2020. – 10.2023.	2 000 000	2 600909,71	70 588,24	Valmieras vecās aptiekas ēku kompleksa un ar to saistītās infrastruktūras pārbūve, atjaunošana un restaurācija. Telpu aprīkošana pakalpojuma sniegšanai. Vides un virtuālās ekspozīcijas izveide. Ziloņu ielas pārbūve.
Kultūra, vēsture, arhitektūra Gaujas un laika lokos	SAM 5.5.1. "Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus"	03.2018. – 12.2023.	1 100 000	155 294,12	38 823,53	Valmieras mūra pils Ziemeļu aizsargmūra un ZR daļas pagrabu atsegto mūru konservācija ar pagraba tīklojuma virskārtas nostiprināšanu, nodrošinot valsts nozīmes kultūrvēstures pieminekļa saglabāšanu un ilgtermiņa attīstību. Jauna apjoma – Valmieras pils kultūrvides centra ēkas celtniecība ZR daļā, izveidojot

						patstāvīgu segtu caurskatāma materiāla konstrukciju. Pils vides un virtuālās ekspozīcijas izveide. Pils teritorijas infrastruktūras attīstība.
Strauta ielas pārbūve	Valsts kases aizņēmums	10.2024. – 06.2025.	0	1401 027,81	0	Būvprojekts paredz esošās brauktuves un ietvju segumu pārbūvi. Savukārt jaunajām labiekārtojuma iecerēm izmantos ielai piegulošo teritoriju virzienā uz Rātsupīti. Būs papildu 43 autostāvvietas, tai skaitā divas elektroautomobiļu uzlādei. Ielas labajā pusē, pret Rātsupītes gājēju tiltu, paredzēta apstāšanās vieta, lai droši izkāptu un iekāptu pasažieri, kuri dosies uz vecpilsētu.
Valmieras valstspilsētas Gaujas labā krasta zaļās infrastruktūras tīklojuma pilnveidošana	SAM 2.1.3.1. pasākums "Pašvaldību pielāgošanās klimata pārmaiņām"	05.2025. – 12.2027.	1 724 464,60	890 350,97	0	Projekta ietvaros Gaujas upes labajā krastā no Gaujas ielas 7 līdz Valmieras Mūzikas skolai, stiprinot upes krastu, izbūvēs iedzīvotājiem brīvi pieejamu alternatīvu pārvietošanās maršrutu,

						vienlaikus paplašinot pilsētas zaļo infrastruktūras tīklu platībā par 0,84 ha.
--	--	--	--	--	--	--

Arī turpmāk VNP plāno investīciju piesaisti muzeja un viduslaiku pils teritorijas piekļūstamībai, jauniem pakalpojumiem pils un tās aizsardzības zonas teritorijā. VNP projekti *Strauta ielas pārbūve* un *Valmieras valstspilsētas Gaujas labā krasta zaļās infrastruktūras tīklojuma pilnveidošana* nav pasākumi, kuros tiešā veidā tiktu pilnveidota muzeja attīstība, taču tie ir svarīgas ietekmes projekti, kas paaugstinās muzeja darbības spējas (piemēram, nodrošinot auto novietošanas iespējas apmeklētājiem, kas dosies uz vecpilsētu un muzeju, vai arī veidojot Gaujas krasta promenādi, kas piekļaujas muzeja garšaugu dārzam un integrēsies muzeja interaktīvajā pastaigu maršrutā).

3) Muzeja izstrādātā darbības un attīstības stratēģija sabalansēta ar valsts, reģiona, novada plānošanas dokumentiem;

4) Valmieras muzejam izveidojusies stabila esošo apmeklētāju kopiena.

Kopš 2021.g. ATR muzejs vairs nerīko vairākus lielus ārtelpas pasākumus ar ievērojamu apmeklētāju skaitu (piemēram, Amatnieku tirgus Valmieras pilsētas svētku laikā, pilsētas Ziemassvētku tirdziņš), tika slēgta pārbūvei muzeja pastāvīgā ekspozīcija, tas noteica apmeklējuma skaita kritumu, tam sekoja Covid-19 pandēmija, kas mainīja sabiedrības paradumus arī kultūras patēriņa jomā. Tomēr pēdējos trīs gados muzeja sniegto pakalpojumu apmeklējumu skaitam ir pozitīva dinamika: 2022.gads – 37 691, 2023.gads – 68 461, 2024.gads – 72 617. Kopš 2023.gada 18.jūlijā ir atvērta muzeja jaunā ekspozīcija “de Woldemer” (Valmieras pils kultūrvides centrs), un apmeklētāju statistikas dati liecina, ka pakāpeniski atjaunojas sabiedrības kultūras patēriņa paradumi, pakāpeniski atgriežoties pirmspandēmijas laika ritmā. Muzejs katru gadu rīko apmēram 50 dažādu kultūrvēsturisku pasākumu, kuru laikā nodrošina kultūras pieejamību iedzīvotājiem un tūristiem. Ienākot Valmieras pils teritorijā, videonovērošanas kamerā ir integrēts apmeklētāju plūsmas skaitītājs, kas nodrošina precīzu apmeklējumu uzskaiti Valmieras pilī.

5) Valmieras muzejam ir bagātīgs krājums, ko iespējams iesaistīt daudzveidīgā satura interpretācijā;

6) pievilcīga vide, harmoniska dabas un kultūras mantojuma objektu integrācija muzeja piedāvājumā.

Muzeja teritorija atrodas ainaviski skaistā vietā, no vienas puses to ieskauj Gauja, teritoriju labprāt izmanto pilsētas iedzīvotāji kā makšķerēšanas, atpūtas un pastaigu vietu. Lielākā daļa muzeja ēku ir restaurētas vai renovētas, daļēji sakārtota celiņu un apgaismojuma sistēma. Vēsturiski šī pilsētas daļa vairāk nekā 200 gadus ir iecienīta pastaigu vieta pilsētā.

Gaujas krasta un Pilskalna ielas muzeja nama teritorijā ierīkoti stādījumi – viduslaiku ārstniecisko un garšaugu dārzs, piedāvājot gan individuālas pastaigas dārzā, gan izstādes un

pasākumus. No divām pusēm pils teritoriju ieskauj Rātes upīte un tās grava ar daudzveidīgiem dabīgiem augiem, kokiem un krūmiem, gravas teritoriju un upīti apdzīvo stirnas, bebri, dažādu ūdensputnu un dziedātājputnu sugas. Izveidota laivu piestātne Gaujas krastā, kas sekmē ūdenstūrisma attīstību. Teritorijā esošās trīs pilsētas kultūrvēsturiskās dominantes – Sv.Sīmaņa baznīca, Valmieras viduslaiku mūra pils un Gaujas krastu panorāma – ir potenciāls, ko muzejs var izmantot savu piedāvājumu saturā.

- 7) Radošuma un jaunrades aspekti muzeja kultūras piedāvājuma veidošanā, inovatīvu risinājumu meklēšana.

Veiksmīgi realizēta ārtelpas izstāžu norise muzejā un vecpilsētas teritorijā, daudzveidīgs dažādām apmeklētāju grupām diferencēts pakalpojumu klāsts ārpus muzeja parastā darba laika, teritorijas iesaiste pilsētas lielo pasākumu saturā, rada vietējiem iedzīvotājiem un pilsētas viesiem interesi par kultūras un vēstures izziņas piedāvājumu kopumā. Septiņas dienas nedēļā visu gadu ir iespējams izbaudīt izzinošus, iesaistošus pasākumus, kas nav saistīti ar muzeja darba laiku. Šis virziens tiks turpināts, piemēram, mērķtiecīgi radot kultūrvietu, vietējās kopienas pulcēšanās telpu "Valmieras pils viesu istaba", tiktu radīti labvēlīgi apstākļi sabiedrības iesaistei kultūras pakalpojumu satura radīšanā, sabiedrības līdzdarībai kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā, izziņā.

- 8) Muzejam ir pietiekams personāla resurss uzstādīto uzdevumu īstenošanai.

2023.gadā, atverot Valmieras pils kultūrvides centra ekspozīciju "de Woldemer" apmeklētājiem, muzeja amata vietas tika papildinātas ar divām jaunām vakancēm. Šobrīd muzejā strādā 23 darbinieki. Papildu risināmais jautājums, lai varētu intensificēt ekskursiju piedāvājumu, ir gidu piesaiste.

- 9) Veiksmīga pakalpojumu cenu politika.

VM atlaižu politika ir draudzīga sabiedrībai, īpaši mazāk nodrošinātajām sabiedrības grupām, sniedzot pieejamību kultūras mantojumam un uzkrātajām kultūrvēsturiskajām vērtībām ikvienam.

- 10) Attīstīta pilsētas ekonomiskā dzīve.

Valmieras pilsēta atrodas ģeogrāfiski izdevīgā vietā – vairāku nozīmīgu valsts autoceļu krustpunktā 108 km attālumā no Latvijas Republikas galvaspilsētas Rīgas. Vietējo iedzīvotāju labklājības pamats ir attīstītā ražošana. Valmierai ir attīstīta starptautiskā sadarbība ar ciešiem sakariem ekonomikā, kultūrā, sportā un izglītībā. Vienlaikus tā ir kļuvusi par Vidzemes centru izglītībā, nodrošinot visu līmeņu izglītību. Tas sekmē iedzīvotāju aktīvu kustību pilsētā, daļa no tiem kļūst par Valmieras muzeja pastāvīgiem apmeklētājiem.

- 11) Muzeja aktīvā sadarbība.

Valmieras muzejam un novada pašvaldībai ir attīstīta sadarbība ar vietējo un starptautisko iestāžu, tai skaitā izglītības, NVO tīklu, tūrisma organizācijām, interešu un sociālās integrācijas grupām. Tas sekmē muzeja sociālo ilgtspēju, nodrošinot vēsturiski pamatotu un pētījumos balstītu

darbību un attīstību. Valmieras muzejam ir ilggadēji sadarbības pasākumi ar arhīviem, muzejiem, bibliotēkām, Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūtu, Vitauta Dižā Universitāti Kauņā un Lietuvas vēstures institūtu, Tartu universitātes Vēstures un arheoloģijas institūtu, vēstures izpētes rezultātu apmaiņā un Starptautiskās zinātniskās konferences “Jauno vēsturnieku lasījumi” sagatavošanā un norisē Valmieras muzejā. Aktivizēta sadarbība arī ar Baltijas Vēsturnieku komisiju (Darmštate, Līneburga, Marburga) un Dr.Manfrēdu fon Bētiheru (Vācija) kopīgās vēstures izpētes jautājumos un seno rokrakstu transkribēšanā. Muižu vēstures jautājumu precizēšanā notikusi sadarbība ar institūciju “Vācu kultūras forums Centrālajā un Austrumeiropā” (Deutsches Kulturforum östliches Eiropa/German Culture Forum for Central and Eastern Europe, kurators Dr.Martins Pābsts). No 2021.gada muzeja Vēstures nodaļas vadītāja ir Latvijas Vācu savienības vēstnese, iesaistoties Vidzemes tradicionālās kultūras un vēstures pētniecības rezultātu komunikācijā. Īpaši pēdējos gados tiek aktualizēta sadarbība ar Vāciju – turpinot kopīgus pasākumus ar novada partneri Guterslo apgabalā Vācijā.

Lai noteiktu muzeja spējas sasniegt izvirzītos mērķus, ir veikta arī SVID analīze. Stipro un vājo pušu, iespēju un izaicinājumu analīze veikta, pamatojoties uz muzeja rezultatīvo rādītāju izpēti, diskusijām ar dažādām sabiedrības grupām, aptauju datiem, kā arī salīdzinot situāciju ar citām līdzvērtīgām muzeja institūcijām Latvijā. Valmieras muzeja darbība, nosakot stiprās puses, vērtēta, atbildot uz jautājumiem: kādas ir galvenās priekšrocības, plusi, ar ko muzejs ir īpašs, atšķirīgs, nozīmīgs, vai sabiedrībai ir svarīgs tā piedāvājums un kādi ir ieguvumi no muzeja darbības. Vājo pušu izvērtēšanai uzdoti jautājumi – kādu resursu muzejam trūkst, kādi faktori neļauj uzlabot muzeja darba kvalitāti, kādus iekšējos procesus nepieciešams uzlabot, kādus trūkumus saskata iedzīvotāji un sabiedrība. Vadoties no iepriekšminētā izvērtējuma, noteiktas muzeja iespējas, lai definētu, kā pašreizējā politiskā un ekonomiskā situācija var atbalstīt muzeja izaugsmi, kā VNP var sekmēt muzeja attīstību, prestižu, motivāciju, kādus ārējos resursus muzejs var piesaistīt, lai pilnveidotos, attīstītos, kā un kādi ārējie faktori var palīdzēt uzlabot muzeja darbību, piedāvājuma kvalitāti. Muzejs reāli izvērtējis arī draudus, identificējot, kādi ārējie faktori var negatīvi ietekmēt procesus Valmieras muzeja darbībā, ņemot vērā muzeju nozari kopumā, kā politiskā un ekonomiskā situācija var pasliktināt kultūras dzīves kvalitāti un kas ir muzeja potenciālie konkurenti.

Muzeja izvērtējuma process, uzsākot nākamā termiņa darbības un attīstības plānošanu, bija laikietilpīgs, jautājumi ir apspriesti Valmieras novada Kultūras stratēģijas izstrādes procesā 2023-2024.g., diskutējot par muzeju vietu un lomu kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā, kultūras pakalpojumu piedāvājuma attīstībā, iesaistoties kultūras darbiniekiem, NVO pārstāvjiem, ārējiem ekspertiem un citām interesentu grupām, pašiem Valmieras muzeja darbiniekiem, arī Valmieras novada Kultūras forumā 2024.gada oktobrī. 2025.g. turpinātas sarunas un diskusijas ar dažādām sabiedrības grupām, aktīvi iesaistot Valmieras novada muzeju pārstāvjus.

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
• ērta muzeja atrašanās vieta pilsētas centrā; • skaista, sakārtota vide; • muzejs apvieno vēstures, kultūras un dabas mantojumu; • daudzveidīgas krājuma kolekcijas; • VNP atbalsts infrastruktūras sakārtošanai; • darbinieki ir vērsti uz attīstību, ir prasmes un pieredze; • jaunu darba formu meklējumi, atraktīvs izpildījums; • atvērta komunikācijas politika, veidojot muzeju kā tikšanās vietu kopienai un sadarbībām; • interesants, daudzveidīgs muzeja izstāžu un pasākumu piedāvājums; • mūsdienīgas, izziņošanas, atraktīvas muzeja pastāvīgās ekspozīcijas ("de Woldemera", atvērtais krājums "Mājā un sētā"); • ir ārtelpas ekspozīcijas ("de Woldemera" un vēsturiskais garšaugu dārzs); • jaunajam piedāvājumam optimāls darba laiks vietējai kopienai un tūristiem (līdz 18.00, strādā arī sestdienās, svētdienās); • ir ceļojošo izstāžu piedāvājums, kas paplašina novada kultūras pakalpojumu grozu; • ir vides izstāžu un pasākumu piedāvājums garšaugu dārzā; • stabili sadarbības partneri (vietējie un starptautiskie); • ilggadīga, veiksmīga komunikācija ar VNP, KP.	• pēdējos gados vērojama pieaugoša kadru mainība, tas ietekmē kvalitāti; • muzeju nozares speciālistu zema atalgojums nemotivē esošos darbiniekus, neļauj piesaistīt profesionālus jaunos darbiniekus; • liels darba apjoms (digitalizācija, pasākumi, izstādes); • ierobežots finansējums darbinieku izglītošanai; • nepietiekami resursi zinātniski pētnieciskai darbībai, nav iespējas apmeklēt ārvalstu arhīvus, lai pētnieciskos rezultātus integrētu kvalitatīvā saturā; • muzejus maz apmeklē organizētās tūristu grupas; • nav ieinteresētības no tūroperatoru puses, nav TP iesaistes komunikācijā ar tūrooperatoriem; • sadarbība ar reģionālo TV ierobežota; • kā pašvaldības iestāde muzejs strādā budžeta ietvaros, bez iespējas uzkrāt un investēt prioritāros projektos, pasākumos; • pēdējos gados ievērojami pieaug komunālās un ārpakalpojumu izmaksas, tas samazina finanses muzeja pakalpojumu satura attīstībai; • apjomīgie krājuma telpu optimizācijas pasākumi nav ļāvuši sasniegt krājuma digitalizācijā izvirzītos mērķus.
IESPĒJAS	DRAUDI (izaicinājumi)
• dažādot muzeja kultūras pakalpojumu saturu; • veidot kopējus novada muzeju piedāvājumus, vēstures notikumos balstītus ekskursiju maršrūtus, piedāvājumus ar Valmieras teātri, Sajūtu parku, bibliotēkām, muižām u.c.; • ārējo finanšu līdzekļu piesaiste (valsts, pašvaldības, projekti); • muzejam vairāk "iziet ārpus rāmjiem" (t.sk. ārā no savām telpām); • darbinieku izglītošana; • pilnveidot izglītojošā darba formas, muzeja izglītojošā piedāvājuma saturu atbilstoši dažādu mērķgrupu vēlmēm;	• pārāk plašs piedāvājums kultūras jomā novadā un tuvākā apkārtnē, daudz konkurējošu izziņas un izklaides institūciju sabiedrības brīvā laika pavadīšanai; • sabiedrības neieinteresētība, lielu daļu sabiedrības interesē cita rakstura izklaides; • citu apkārtējo muzeju straujāka attīstība, konkurence; • jaunu aktīvu un atraktīvu atpūtas vietu atklāšana visā Latvijā; • salīdzinoši liels attālums no galvaspilsētas (108 km). Tendence tūristiem nebraukt tālāk par Siguldu, Cēsīm pieaug;

• mērķtiecīgi papildināt muzeja krājumu ar jaunieguvumiem, iesaistot to mūsdienīgā interpretācijā; • aktīvāka sadarbība ar skolu un pirmsskolu pedagogiem; • paplašināt tematisko pasākumu piedāvājumu; • aktīvāk solidāri sadarboties ar tūroperatoriem.	• lielais cenu kāpums (degvielai, transporta pakalpojumiem); ekonomiskā situācija ietekmē kultūras pakalpojumu izmantotāju loku; • iedzīvotāju inertums; • turīgāko Latvijas iedzīvotāju iespēja ceļot pa visu pasauli; • Covid-19 laikā mainījās daļas sabiedrības kultūras paradumi, vairāk pievērsties virtuāliem piedāvājumiem; • daļa aptaujātās sabiedrības joprojām uzskata, ka Valmierā ir ierobežotas nakšņošanas iespējas; • zemais nozares atalgojums sekmē profesionāļu neieinteresētību strādāt muzejā.
--	---

Secinājumi: Valmieras muzejam ir nozīmīgs krājums, salīdzinoši attīstīta un mūsdienīga infrastruktūra, pieredzējuši darbinieki, kultūrvēsturiskais mantojums, kas balstās vēstures un dabas vērtībās, izdevīga atrašanās vieta, lai kompetenti un mūsdienīgi komunicētu muzeja piedāvājumu sabiedrībai. VNP ir atbalstījusi muzeja iniciatīvas, piesaistot ārējo finansējumu izaugsmei. Ir veiktas nozīmīgas investīcijas muzeja infrastruktūrā, muzeja pamatbudžetā esošais finansējums, personāla resursi ir pietiekami, lai muzeja darbību noturētu esošajā līmenī.

Šobrīd ir sākusies paaudžu nomaiņa muzeja personāla sastāvā. Lai piešķirtu augstāku dinamiku un kvalitāti muzeja pamatfunkciju veikšanai, sniegto kultūras pasākumu saturam, būtu nepieciešams piesaistīt jaunus kultūras nozares profesionāļus. Diemžēl zemais atalgojums muzeju nozares amatiem nemotivē iesaistīties darbā institūcijā ne tehniskos darbiniekus, ne muzeja darba speciālistus.

Kultūras iestāžu blīvums, kas piedāvā sabiedrībai interesantas brīvā laika pavadīšanas iespējas, Vidzemes novadā ir augsts. Tāpēc, lai noturētu sabiedrības interesi par muzeju, ir nepietiekami apstāties pie sasniegtā. Ir jāturpina meklēt jaunas mūsdienīgas metodes un darba formas, lai iesaistītu vietējo kopienas. Nepieciešams mērķorientēts mārketinga tūrisma piesaistei, lielāks finansējums kultūras piedāvājuma attīstībai.

Viens no risinājumiem būtu turpināt aktīvi piesaistīt ārējo finansējumu ar projektu palīdzību muzeja infrastruktūras attīstībai, citām finansiāli ietilpīgām aktivitātēm. Tas sniegtu iespējas muzeja pamatbudžetā piešķirto finansējumu vairāk novirzīt krājuma darba pilnveidošanai, pasākumu un izstāžu satura pilnveidošanai.

Lai mērķtiecīgi attīstītu tūristu piesaisti, piedāvājot tiem laikmetīgas, interaktīvas ekskursijas gida pavadībā, nepieciešams papildināt muzeja personālu ar ekskursiju gidu. Mēģinājumi piesaistīt gidus, izmantojot TP gidu apmācības programmā apmācītos interesentus, nav devuši pilnvērtīgu rezultātu, jo šie gidi nespēj nodrošināt ekskursiju vadīšanu darba laikā un svešvalodās.

Jāmeklē papildu risinājumi muzeja piedāvājuma komunikācijai, lai pārvarētu vietējo un ārvalstu tūristu inertumu, meklējot galamērķus ārpus Rīgas.

3. Stratēģiskā daļa

Valmieras muzeja attīstības stratēģijas 2025.-2034.gadam ilgtermiņa stratēģiskie mērķi un prioritātes ir noteikti saskaņā ar augstāka līmeņa plānošanas dokumentiem un izvērtējot Valmieras muzeja resursus, iespējas, kā arī iepriekšējā plānošanas periodā sasniegtos rezultātus.

Stratēģijas izstrādes procesā tika izvērtēti Eiropas Savienības, Latvijas, reģiona un novada pašvaldības dažādos plānošanas dokumentos definētie mērķi un virzieni kultūras daudzveidības iespēju izmantošanai, kultūras mantojuma aizsardzībai un veicināšanai, kultūras un radošo industriju iesaistei un līdzdalībai sabiedrības dzīvē, jomās, kas varētu ietekmēt Valmieras muzeja uzstādīto prioritāro mērķu sasniegšanas iespējas un resursus. Jau identificētie prioritārie mērķi integrēti Valmieras novada attīstības programmas 2022.-2028.gadam Investīciju plānā RV2 "Kultūra, radošums" un RV5 "Daba. Kultūrvēsture".

Ilgtermiņa mērķu sasniegšanai vidējā termiņā izvirzītās prioritātes saskaņotas arī ar iepriekšējā periodā uzsāktajiem attīstības virzieniem, ievērojamajām investīcijām SAM 5.5.1. "Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus" projektu "Kultūra, vēsture, arhitektūra Gaujas un laika lokos"(1.kārta) un "Valmieras vēsturiskā centra attīstība" (3.kārta) ietvaros veiktajiem nozīmīgajiem pasākumiem pils ZR daļas restaurācijā, konservācijā un jaunu pakalpojumu izveidošanā (Valmieras pils kultūrvides centrs, ekspozīcija "de Woldemer"). Nākamajā plānošanas posmā tiek turpināta šīs vides attīstība, kā vienu no mērķiem nosakot pils dienvidu daļas substanču restaurāciju un teritorijas aktīvu iekļaušanu kultūras procesos un pasākumu veidošanā.

Ievērota sekojoša sasaiste ar augstāka līmeņa plānošanas dokumentiem:

Eiropas Savienība	ES paziņojums "Jauna Eiropas darba kārtība kultūrai". Eiropas padomes rezolūcija par ES 2023.-2026.gada darba plānu kultūras jomā. Dažādu ES politiku pamatvirzieni.
Nacionālais līmenis	Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030. Muzeja nozares politikas plānošanas dokumenti.
Reģiona līmenis	Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030.
Vietējā pašvaldība	Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.-2038. Valmieras novada Kultūras attīstības stratēģija 2024.-2030.gadam Valmieras novada tūrisma attīstības stratēģija 2024.-2028.
Valmieras muzeja attīstības plānošanas dokumenti	Valmieras viduslaiku pils darbības stratēģija 2025.-2031.

3.1. Politikas mērķi

2025.-2034.gadiem noteikti šādi galvenie mērķi:

1. materiālo un nemateriālo liecību par Valmieru un novada teritoriju komplektēšana un pētniecība, sekmējot piederību Latvijas kultūrtelpai, nodrošinot plašu sabiedrības piekļuvi kultūras mantojumam un attīstot kolekciju digitalizāciju;
2. pils vides pieejamības un ilgtspējīgas attīstības paaugstināšana, iesaistot kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā un zināšanu pārnēsē iedzīvotājus un kopienas;
3. daudzveidīgu, iekļaujošu muzeja kultūras pasākumu un pakalpojumu attīstība un pieejamība, nodrošinot sabiedrības līdzdalību satura veidošanā, apvienojot kultūras mantojumu ar jaunradītām vērtībām, atraisot kultūras potenciālu.

Mērķu sasniegšanai nepieciešamo resursu un muzeja ilgtspējas pamatojums detalizēts stratēģijas punktā 2.3. (muzeja darbības spēju pamatojums).

3.2. Prioritātes, mērķi un sagaidāmie darbības rezultāti

Šajā stratēģijas daļā identificētas tikai nākamajam plānošanas periodam izvirzītās prioritātes, citas aktivitātes un uzdevumi tiek precizēti muzeja ikgadējos darba plānos.

1. prioritāte: Muzeja krājuma satura kvalitātes izvērtēšana un tā pieejamības veicināšana

N.p. k.	Mērķi	Aktivitātes (uzdevumi)	Rīcības/ Rezultāti	Atbildīgais	Izpildes laiks	Finanšu avots (nenorāda, ja pamatbudžets)
1.	Krājuma satura inventarizācija	Esības un saglabātības pārbaudes Izstrādāt kritērijus un identificēt priekšmetus izņemšanai no krājuma	Pārbaudīta Inventāra grāmata – pieņemtie priekšmeti (ne mazāk kā 3500 vienību gadā) Identificēti izņemamie priekšmeti un sastādīts saraksts	Krājuma nodaļas vadītājs	2025.-2030.	
2.	Metadatu pieejamības veicināšana	Ievadīt informāciju un pielikumus NMKK IS	Sabiedrībai pieejama informācija NMKK (ne mazāk kā 50% no	Krājuma nodaļas vadītājs	2025.-2034.	

		Datu apstrāde un ievade muzeja datubāzēs, nodrošināta publiskā pieejamība, t.sk. WEB platformā "Mājā un sētā"	esības pārbaudes vienībām) Sabiedrībai pieejama informācija muzeja lasītavā, digitālajā vidē "Virtuālais muzejs"			
3.	Metadatu kvalitātes celšana	Metadatu kvalitātes pārbaude un papildināšana muzeja datubāzēs Darbinieku apmācība digitalizācijas un restaurācijas jautājumos Intensificēta krājuma restaurācija	Pilnveidots un funkcionējošs Digitālais arhīvs pētniecībai muzejā Sagatavotie dati ir kvalitatīvi Nodrošināta restaurētu priekšmetu eksponēšana	Krājuma nodaļas vadītājs	2025.-2034.	

2. prioritāte: 20. gadsimta Valmieras un novada vēstures izpēte un pētījumu rezultātu pieejamība

N.p.k.	Mērķi	Aktivitātes (uzdevumi)	Rīcības/ Rezultāti	Atbildīgais	Izpildes laiks	Finanšu avots (nenorāda, ja pamatbudžets)
1.	20. gs politisko, ekonomisko, sabiedrisko procesu izpēte	Muzeja krājuma un citu atmiņas institūciju materiālu pētniecība Sabiedrības intervēšana par 20. gs notikumiem, īpaši par Atmodas un 90. gadu procesiem Valmieras muzeja ēku arhitektūras	Maršnera ēkas cokolstāvā iekārtota jauna ekspozīcija Pētniecības rezultāti integrēti ārtelpas ekspozīcijā "Pastaiga	Vēstures nodaļa, Krājuma nodaļa un Izstāžu un pasākumu nodaļa	2025.-2030.	Muzeja budžets un VKKF

		pētniecība un izmaiņas pils teritorijā 20. gs. Valmieras muižu tīkla izmaiņas 20. gs.	Valmieras pilsdārzos", WEB platformā "Mājā un sētā" Pētnieciskie rezultāti komunicēti daudzveidīgā saturā			
2.	Valmieras novadā esošo kultūras mantojuma objektu krājuma izvērtēšana un aprakstīšana	Krājumu izpēte un interpretācija: Vaidavas pagasta vēsturisko liecību ekspozīcija, Dikļu Dziesmu svētku ekspozīcija, Burtnieka ezera ekspozīcija, Burtnieku pagasta vēstures ekspozīcija	Sadarbības, konceptuāli risinot novadā esošo kultūras mantojuma objektu ilgtspēju un attīstību. Izvērtēts un aprakstīts krājums	Vēstures nodaļa, Krājuma nodaļa, Novadpētniecības un apmeklētāju apkalpošanas centrs	2025.-2034.	
3.	Pētījuma rezultātu interpretācija un komunikācija	Rakstu, referātu, semināru, konferenču, izstāžu un izglītojošo nodarbību sagatavošana	Publicēti pētnieciskie raksti, lekcijas, sagatavoti un ieviesti izglītojošie pasākumi	Vēstures nodaļa	2025.-2034.	

3. prioritāte: Kvalitatīvas kultūrvides izveidošana Valmieras vecpilsētā un muzeja infrastruktūras attīstība

N.p.k.	Mērķi	Aktivitātes (uzdevumi)	Rīcības/ Rezultāti	Atbildīgais	Izpildes laiks	Finanšu avots (nenorāda, ja pamatbudžets)
1.	Muzeja ēku un teritorijas infrastruktūras attīstība	Valmieras muzeja izstāžu nama attīstība	Izveidota mūsdienīga IN infrastruktūra un aprīkojums, pilnveidota apgaismo-	Muzeja direktors, VNP Attīstības pārvalde, NĪAP	1.variants 2025.-2028. VNP Investīciju plāns RV2 KULTŪRA, RADOŠUMS	

			juma sistēma un mobilo paneļu konstrukcijas. Sakārtotas 450 m ² telpas, lai nodrošinātu mākslas, vēstures, kolekciju izstāžu eksponēšanu		2.variants 2027.-2031.	
		Izstāžu nama piebūves "Valteru namiņš" attīstība	Kolekciju māja un interaktīvo sajūtu centrs "Valteru namiņš" ir ekspozīcija-atklātais krājums. Ieeja caur izstāžu nama recepciju. Saturs – VM mākslas kolekcija, sadzīves priekšmeti (porcelāns, pulksteņi u.c.). Nodrošina krājuma pieejamību	Muzeja direktors, VNP AP, NĪAP	2025.-2028. VNP Investīciju plāns RV5 DABA, KULTŪR-VĒSTURE	SAM 5.1.1.7.
		Arhitektoniski mākslinieciskā izpēte ēkai "Valteru namiņš" Bruņinieku ielā 3/2	Pētnieciskā informācija ļauj uzsākt objekta restaurācijas plānošanu, tehnisko	Muzeja direktors, VNP AP	2025.-2026.	

			dokumentāciju gatavošanu			
		Arhitektoniski mākslinieciskā izpēte ēkai Bruņinieku ielā 4/2 (etnogrāfisko priekšmetu krātuve)	Pētnieciskā informācija ļauj uzsākt objektā plānoto remontdarbu plānošanu un tāmēšanu	Muzeja direktors, VNP AP	2025.-2026.	
		Atklātā krājuma ekspozīcijas izveide krātuvē Bruņinieku ielā 4/1	Nomainīts jumta segums, izveidota jauna plauktu sistēma. Pieejamība bez iepriekšējās pieteikšanās darba dienās no jūnija līdz septembrim	Muzeja direktors, Krājuma nodaļa	2026.-2029.	
2.	Valmieras pils teritorijas attīstība un labiekārtošana	Pils DA un DR mūru restaurācija	Nodrošināta valsts nozīmes kultūras pieminekļa aizsardzība, saglabāšana un iekļaušana kultūras piedāvājumā un tūrisma aprītē	Muzeja direktors, AP, NĪAP	2025.-2028.	SAM 5.1.1.6.
		Brīvdabas notikumu vietas "Valmie-	Izveidota brīvdabas pasākumu telpa pils			

		ras pils viesu istaba” izveide	piekļūsta- mībai, inovatīvai izmanto- šanai, cilvēku dzīves kvalitātes uzlaboša- nai, vietējās kopienas stiprināša- nai			
		Ekskursi- jas maršruta “Pastaiga Valmieras pilsdār- zos” izveide	Izveidota pastaigu taka Valmieras vecpilsēta s centrā ar interaktī- viem informāci- jas elemen- tiem, audiogi- diem, kas ļauj individuā- liem apmeklētā- jiem un ģimenēm doties izzinošā ceļojumā, iepazīstot vecpilsēta s arhitektūru un vēstures stāstus. Noslēgu- mā saslēdzas ar Gaujas krastu promenādi	Muzeja direktors	2025.-2028.	

4. prioritāte: Nodrošināt konkurētspējīgu kultūras piedāvājumu dažādām mērķauditorijām

N.p. k.	Mērķi	Aktivitātes (uzdevumi)	Rīcības/ Rezultāti	Atbildīgais	Izpildes laiks	Finanšu avots (nenorāda, ja pamatbudžets)
1.	Daudzveidīgs, laikmetīgs kultūras piedāvājums dažādām mērķauditorijām	Sadarbība ar profesionāliem māksliniekiem un atbilstoša profila augstākajām izglītības iestādēm Latvijā un ārvalstīs satura veidošanai	IN un ārtelpā regulāras profesionālo mākslinieku izstādes, tikšanās, lekcijas, plenēri. Gadā notiek 6 – 12 izstādes IN, 6 – 10 tikšanās ar māksliniekiem, 1 – 2 lasījumi/ lekcijas par mākslu. Reizi piecos gados rīkojam mākslas plenēru	Izstāžu un pasākumu nodaļa, Vēstures nodaļa/VP KVC, Krājuma nodaļa	2025.- 2034.	
		Muzeja pētniecisko rezultātu integrācija kultūras satura piedāvājumā. Sadarbības pasākumi, starptautisko pētnieku iesaiste	Muzeja darbinieku organizētie semināri, lekcijas, tematiskie pasākumi par vēstures un starpdisciplināro pētījumu rezultātiem. Jauno vēsturnieku zinātniskie lasījumi reizi gadā. Latvijas un	Vēstures un Krājuma nodaļa	2025.- 2034.	Piesaistīts projektu un citu pētniecisko institūciju finansējums

			ārvalstu pētnieku pētījumu prezentāci- jas			
		Īpašu pasākumu, izstāžu veidošana ģimenēm ar bērniem	Maršnera namā vasaras sezonā izveidota mākslas telpa/inter- aktīva izstāde pirmssko- las un sākumsko- las vecuma bērniem, pieejamību nodrošina, izmantojot NVA skolēnu vasaras nodarbinā- tības program- mu. Tiek veidotas radošās iesaistes vietas vēstures un mākslas izstādēs un tematiskie pasākumi muzeja iepazīšanai .	Izstāžu un pasākumu nodaļa	2025.- 2034.	VKKF un VPR mērķ- programmas
		Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana un tālāk nodoša- na. Seno prasmju un tradīciju saglabāšana. Simjūda gadatirgus	Notiek mūžiglītī- bas program- mas, izstādes, meistarkla- ses, amatu prasmju demonstrē- šana. Gadā viena izstāde.	Izstāžu un pasākumu nodaļa. Vēstures un Krājuma nodaļa	2025.- 2030.	

			Nodrošinā- tas telpas meistarkla- sēm. Attīstīta amatnieku darbība. Simjūda gadatirgus			
		Kultūras piedāvājums muzeja ārtelpā	Notiek vides izstādes pils teritorijā, t.sk. sadarbībā ar Kultūras pārvaldi. 4 – 5 dabas izstādes muzeja garšaugu dārzā.	Izstāžu un pasākumu nodaļa	2025.- 2030.	
2.	Sabiedrības iesaiste kultūras satura veidošanā un komunikācijā	Nacionālās un lokālās identitātes veidošana jauniešos, veicinot piederības sajūtu vietai	Notiek pasākumi neformālās jauniešu izglītības ietvaros, tiek veidotas pop-up izstādes, izglītojošās program- mas veidotas, adaptējot tās jauniešu interesēm. Notiek sadarbība starptautis- kās akcijas “Muzeju nakts”, pilsētas svētku norišu ietvaros	Izstāžu un pasākumu nodaļa, Vēstures nodaļa, Krājuma nodaļa	2025.- 2030.	

		Muzeja kā satikšanās vietas- platformas veidošana, kur diskutēt par sabiedrībā aktuālām tēmām, rosināt izglītojošu viedokļu apmaiņu vietējā kopienā. Mūžizglītība pieaugušajiem. Ceļojošās izstādes, radošās darbnīcas. Pasākumi ārpus muzeja teritorijas	Notiek personības radošuma attīstība, aug sabiedrības saliedētība. 1 – 3 piedāvājumi muzeja telpās mūžizglītības ietvaros; 1 – 2 lekcijas, semināri gadā novadā; 1 – 5 bezmaksas darbnīcas gadā; 1 – 2 jaunas ceļojošās izstādes gadā	Muzeja administrācija, Izstāžu un pasākumu nodaļa, Vēstures un Krājuma nodaļa	2025.- 2030.	
		Īpašo mērķgrupu iesaiste muzeja kultūras satura veidošanā. Diskusijas par publiskās vēstures jautājumiem. Pasākumi senioriem, cilvēkiem ar dažādiem traucējumiem, mazākumtautībām	Tiek veidoti tematiskie pasākumi, diskusijas dažādām mērķgrupām. Notiek sabiedrības iesaiste muzeja darbā (brīvprātīgie)	Muzeja direktors. Izstāžu un pasākumu nodaļa. Vēstures un Krājuma nodaļas.	2025.- 2030.	
		Pils teritorijas attīstība par jaunu kultūrvietu kopienas pasākumiem	Izveidota kultūrvietā "Valmieras pils viesu istaba", kas pieejama	Muzeja direktors, Kultūras pārvalde, Izstāžu un	2025.- 2034.	

			vietējai kopienai pasākumu rīkošanai. Notiek Barikāžu, Lāčplēša dienas pasākumi, amatiereteātru izrādes, koncerti, pop-up izstādes, Hanzas tirdziņš u.c. notikumi. Stiprināta iedzīvotāju patriotismu un piederības sajūta novadam un valstij	pasākumu nodaļa		
--	--	--	---	-----------------	--	--

4. Stratēģijas ieviešanas uzraudzība

Stratēģijas ieviešanas uzraudzība un atskaitītīšanās notiek vairākos līmeņos, ievērojot Latvijas Republikas muzeju nozares normatīvo aktu un likumu prasības, VNP, Kultūras pārvaldes un Muzeja nolikumā noteikto kārtību:

- Ik gadu muzejs iesniedz gada pārskatu – informācijas sistēmā *Latvijas digitālā kultūras karte*,
- katru gadu laika posmā no decembra līdz janvārim notiek muzeja direktora pārrunas ar VN KP, sniedzot atskaiti par institūcijas uzstādīto mērķu un uzdevumu sasniegtajiem rezultātiem, iestādes vadītāja individuālo darba uzdevumu sniegumu un identificējot uzstādījumus nākamajam gadam vai plānošanas periodam,
- pēc nepieciešamības muzejs sniedz pārskatu par stratēģijā izvirzīto uzdevumu izpildi VNP administrācijai vai deputātiem,
- saskaņā ar VNP iekšējiem noteikumiem “Darbinieku darba izpildes plānošanas un novērtēšanas noteikumi” notiek ikgadējas iestādes darbinieku un muzeja direktora pārrunas, izvērtējot stratēģisko mērķu un uzdevumu izpildi, ņemot vērā darbinieka atbildības jomu un līmeni,

- muzejā darba stratēģisko mērķu īstenošana un sasniegtie rezultāti tiek izvērtēti ikmēneša darbinieku sanāksmēs, Vadošo speciālistu padomes, Krājuma komisijas darba sanāksmēs, pēc nepieciešamības lemjot par plānu pārskatīšanu un aktualizāciju,
- veicamie uzdevumi un aktivitātes tiek konkretizētas gada plānos, atbildīgos par izpildi norādot gada plānā un muzeja darbības un attīstības stratēģijā.

Atbildīgais par muzeja darbības un attīstības stratēģiju kopumā un aktualizēšanu ir Muzeja direktors, kurš rīkojas atbilstoši normatīvo aktu un lēstādes nolikuma prasībām. Stratēģija tiek periodiski aktualizēta atbilstoši ES, NAP, nākamā plānošanas perioda ar stratēģiju saistītajiem normatīvajiem aktiem. VM DAS, konkrēti stratēģiskā daļa, kur fiksēti prioritārie mērķi un uzdevumi, kā arī muzeja darbības pamatvirzienu politikas, kurās detalizēts, kā tiks sasniegti darbības mērķi, tiek pārskatīta ne retāk kā vienu reizi piecos gados, vai pēc nepieciešamības, ja tiek aktualizēti valsts nozares un Valmieras novada stratēģiskās plānošanas dokumenti (izdarot izmaiņas to Rīcības programmā un Investīciju plānā), fiksējot izmaiņas un jaunus uzdevumus VM darba plānošanas dokumentā.

5. Stratēģijā un pielikumos izmantoto saīsinājumu skaidrojums

Saīsinājums	Skaidrojums
AP	Valmieras novada pašvaldības Attīstības pārvalde
ATR	Administratīvi teritoriālā reforma
ES	Eiropas Savienība
IN	Valmieras muzeja Izstāžu nams
KP	Valmieras novada Kultūras pārvalde
LMA	Latvijas Mākslas akadēmija
LMB	Latvijas Muzeju biedrība
LR	Latvijas Republika
NAP	Nacionālais attīstības plāns
NĪAP	Valmieras novada Nekustamā īpašuma apsaimniekošanas pārvalde
NMKK IS	Nacionālā muzeju krājuma kopkataloga informāciju sistēma
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	Nevalstiskās jeb pilsoniskās sabiedrības organizācijas
TP	Valmieras novada Tūrisma pārvalde
VB	Valmieras bibliotēka
VDT	Valmieras teātris
VIA	Vidzemes Augstskola
VKKF	Valsts kultūrkapitāla fonds
VM	Valmieras muzejs
VM DAS	Valmieras muzeja Darbības attīstības stratēģija
VN	Valmieras novads
VNM	Valmieras novada muzeji
VNP	Valmieras novada pašvaldība
VP KVC	Valmieras pils kultūrvides centrs
VPR	Vidzemes plānošanas reģions
Stratēģija	Valmieras muzeja darbības un attīstības stratēģija
ZUSAN	Valmieras novada pašvaldības Zīmolvedības un sabiedrisko attiecību nodaļa